

**GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA
ACADEMIA DE ADMINISTRARE PUBLICĂ**

*Aprobat la ședința Senatului AAP,
Proces verbal nr. 4/13 din 02.03.2021*

**CODUL DE ETICĂ UNIVERSITARĂ
al Academiei de Administrare Publică**

Cod document: SMC-COD-02

Versiunea: 02

Informație document:

Deținător: Direcția managementul instituțional

Chișinău, 2021

	CODUL	Cod: SMC-COD-02
	de Etică al Academiei de Administrare Publică	Versiunea 02 din 02.03.2021

FIȘA DE CONTROL A DOCUMENTULUI

ISTORIA MODIFICĂRILOR

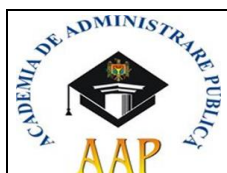
Nr.	Versiunea	Data	Autor	Comentarii modificare
1.	01	16.11.2020	Angela ZELENSCHI	Elaborarea inițială în vederea transunerii propunerilor înaintate în cadrul auditului intern din anul 2020
2.	02	20.02.2021	Ludmila Andrievschi	Ajustarea la cerințele cadrului organizatoric nou. Implementarea propunerilor de îmbunătățire.

DESTINATARIILE DOCUMENTULUI

Nr.	Subdiviziuni / Funcții / Roluri	Formă document	Utilizare
2	Direcția managementul instituțional	Original, pe suport de hârtie	Păstrarea originalului

PERSOANE IMPLICATE LA ELABORAREA DOCUMENTULUI

Nr.	Prenume, Nume	Subdiviziune	Funcție	Responsabilitate	Semnătura
1.	Angela ZELENSCHI	Catedra științe administrative	Șef Catedră	Redactare	
2.	Oleg BALAN	Conducerea AAP	Rector	Coordonare	
3.	Tatiana SAVCA	Serviciul managementul calității	SMC	Verificare	
4.	Ludmila ANDRIEVSCHI	Direcția managementul instituțional	Șef Direcție	Verificare	

CODUL
de etică universitară al
Academiei de Administrare Publică

Cod: SMC-COD-02

Versiunea 02
din 02.03.2021

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Prezentul Cod stabilește modul de organizare și de formare a regulilor consensuale între membrii comunității academice (masteranzi, doctoranzi, personal științifico-didactic, personal didactic, personal didactic auxiliar, personal nedidactic) cu privire la modul de acțiune în spațiul social, descrie valorile, principiile și normele etice pe care ei consimt să le respecte și să le urmeze în activitatea lor profesională în cadrul Academiei de Administrare Publică.

1.1. Asigurarea implementării prezentului Cod de Etică din cadrul AAP este prevăzută de o serie de acte normative externe și interne:

- Constituția Republicii Moldova,
- Codul Educației al Republicii Moldova nr. 152 din 17 iulie, 2014,
- Statutul Academiei de Administrare Publică, aprobat prin Hotărârea Guvernului R. Moldova nr. 225 din 26 martie 2014,
- Carta universitară a Academiei de Administrare Publică aprobată prin Hotărârea Senatului nr.5/3 din 09.06.2015,
- Ordinele și Dispozițiile Rectorului,
- Prezentul Cod.

1.2. Dispozițiile prezentului Cod nu trebuie interpretate în sensul restrângerii unor drepturi conferite expres prin lege sau prin contractul colectiv de muncă.

II. DOMENIU DE APLICARE ȘI OBIECTIVELE PRIORITARE

2. Academia de Administrare Publică (denumită în continuare AAP), ca instituție de prestigiu de învățământ superior, are sarcina de a forma viitorii specialiști în domeniul administrației publice ca cetățeni responsabili, ce dezvoltă și practică valorile naționale, europene și universale. Membrii comunității AAP – masteranzii, doctoranzii, participanții la cursurile de perfecționare, formatorii, cadre didactice și cercetătorii științifici, personalul administrativ și conducere, au convingerea că formarea profesională este indispensabilă de dezvoltarea morală a personalității și sunt preocupați în activitatea sa de dezvoltarea, promovarea și respectarea valorilor eticii academice.

3. Codul de etică reprezintă cadrul de formalizare a regulilor consensuale între membrii comunității academice cu privire la modul de acțiune în spațiul social, descrie valorile, principiile și normele etice pe care ei consimt să le respecte și să le urmeze în activitatea lor profesională. Reperle morale funcționează ca un ghid de dezvoltare a relațiilor etice, ceea ce contribuie la crearea unui climat de încredere în cadrul AAP și în relațiile cu factorii din mediul extern, sporește coeziunea și potențialul comunității academice, îmbunătățește calitatea procesului educațional și de cercetare științifică.

	CODUL de etică universitară al Academiei de Administrare Publică	Cod: SMC-COD-02
		Versiunea 02 din 02.03.2021

4. Codul de etică al AAP are scopul de a ghida comportamentul tuturor membrilor comunității academice, acesta nu se substituie legislației și regulamentelor interne și nu contavine acestora, fiind întocmit în conformitate cu prevederile Constituției Republicii Moldova, legislației specifice învățământului, Codului muncii și toate celelalte dispoziții legale care reglementează activitatea educațională și de cercetare științifică.

5. Valorile, principiile și normele etice incluse în prezentul Cod de etică oferă modele de comportament etic și repere de evaluare a moralității acțiunilor membrilor comunității AAP. Încălcarea regulilor morale specifice vieții academice se sancționează conform reglementărilor legale în vigoare și Regulamentului Comisiei de etică.

III. VALORILE ȘI PRINCIPIILE ETICII ACADEMICE

6. Valorile la care aderă membrii comunității academice și principiile etice fundamentale în baza cărora se desfășoară activitatea în cadrul AAP sunt următoarele: integritatea academică, libertatea academică, autonomia personală, meritul personal, colegialitatea, profesionalismul și onestitatea intelectuală, dreptatea și echitatea, transparența și confidențialitatea, loialitatea și responsabilitatea.

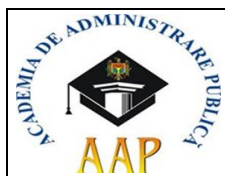
7. Integritatea

(1) În activitatea de cercetare științifică, integritatea presupune onestitatea și corectitudinea membrilor comunității AAP în exercitarea profesiei și funcției cu responsabilitate, onoare, cinste, incoruptibilitate, respectare exactă și fidelă a regulilor universitare, atitudine și comportament imparțial, ceea ce contribuie la menținerea unor standarde de excelență în educație și cercetare.

(2) În activitatea administrativă, integritatea presupune:

- a) desfășurarea corectă a tuturor procedurilor de selecție, alegere sau numire a personalului care asumă responsabilități de ordin administrativ. Este interzisă primirea, acceptarea, cererea, darea sau oferirea de bani, bunuri sau orice alte foloase ori favoruri în schimbul sprijinirii ocupării unei poziții administrative.
- b) Îndeplinirea cu bună credință și în folosul AAP a oricărei responsabilități administrative. Utilizarea unei poziții administrative în scopul obținerii de foloase personale de orice natură constituie o încălcare a obligației de integritate.
- c) În momentul transferului unei responsabilități administrative, fostul titular pune la dispoziția noului titular toate instrumentele, informațiile și elementele, aduse la zi, necesare preluării de îndată a acestei responsabilități.
- d) Furnizarea de informații corecte către conducerea AAP și de către toate structurile îndreptățite să le ceară.
- e) Atunci când din orice motiv, o persoană nu mai poate să își îndeplinească în mod corespunzător atribuțiile administrative încredințate, ea are obligația de a aduce acest lucru la cunoștința superiorilor.

(3) Membrii comunității AAP în orice împrejurare apără demnitatea și prestigiul învățământului universitar, adoptă comportamente adecvate pentru a evita și elimina conflictul de interese, corupția, înșelăciunea, plagiatul, discriminarea și altele.

CODUL
de etică universitară al
Academiei de Administrare Publică

Cod: SMC-COD-02

Versiunea 02
din 02.03.2021

(4) Evitarea unui conflict de interese este obligatorie atunci când interesele personale ale unui cadru didactic, masterand, doctorand, participant la cursurile de perfecționare sau membru al personalului administrativ intră în conflict cu obligațiile ce decurg din statutul său ori sunt de natură să afecteze independența și imparțialitatea necesară îndeplinirii acestor obligații.

(5) Cadrele didactice și formatorii au obligația de a relaționa cu masteranzii, doctoranzii și participanții la cursurile de perfecționare în conformitate cu standardele integrității academice, de a le comunica așteptările și de a se asigura că sunt respectate principiile și normele etice.

8. Libertate academică

(1) În condițiile statului de drept și ale respectării drepturilor omului, fiecare membru al comunității academice are dreptul de a-și exprima deschis opiniile științifice și profesionale. În același timp, orice membru trebuie să evite lezarea libertății celorlalți, pe baza respectului.

(2) Este încurajat dialogul critic, formularea opiniilor critice, exprimate public, bazate pe argumente științifice, pedagogice, etice și legale.

(3) În cadrul AAP atașamentele politice, credințele religioase și alte tipuri de credințe nu pot fi impuse altora prin abuz de putere și autoritate, reprezentând o dimensiune a vieții private a membrilor comunității academice.

(4) Este interzisă propaganda cu caracter politic, promovarea credințelor religioase sau a unor idei cu caracter extremist, rasist sau xenofob, defăimarea Academiei de către membrii comunității universitare, atacurile la persoană sau afirmațiile defăimătoare la adresa altor membri ai comunității AAP.

(5) Cadrele didactice și formatorii au libertatea de a adera la o viziune sau alta în domeniul lor de specialitate, însă nu pot impune acea orientare particulară masteranzilor, doctoranzilor și participanților la cursurile de dezvoltare profesională în procesul de predare-învățare.

9. Autonomia personală

(1) Comunitatea AAP promovează și garantează în contextul libertății academice un mediu propice exercitării autonomiei personale. În mod particular, se asigură exercitarea dreptului privind elaborarea și implementarea programelor, cursurilor, mobilității academice și altor oportunități de studiu.

(2) Fiecărui membru al comunității academice i se garantează dreptul de a lua și aplica decizii în privința propriei cariere academice și profesionale.

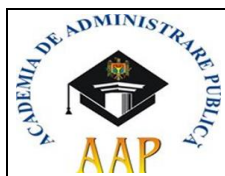
(3) Cadrele didactice își asumă răspunderea pentru calitatea procesului educațional și se asigură că conținutul materialului predat este actualizat, reprezentativ și adecvat nivelului la care se situează disciplina în planul de învățământ.

(4) Formatorii sunt responsabili pentru conducerea procesului prin care învață adulții, își exercită rolul fiind conștienți de ideile și convingerile pe care le au în calitate de formatori, îndrumă, implică, trezesc interesul și crează un cadru sănătos de învățare.

10. Meritul personal

(1) Criteriul de promovare și ierarhizare acceptat în cadrul AAP este cel al meritului, care se evaluează după rezultatele activității profesionale, comportamentul moral și prestigiul adus Academiei. Fiecare membru al AAP recunoaște, cultivă și apreciază meritele personale și colective

(2)

CODUL
de etică universitară al
Academiei de Administrare Publică

Cod: SMC-COD-02

Versiunea 02
din 02.03.2021

care contribuie la realizarea obiectivelor specifice și la creșterea prestigiului instituției de învățământ superior.

(3) Meritul masteranzilor și doctoranzilor se stabilește în contextul unor criterii de evaluare a performanțelor academice, dar și prin participarea la conferințe științifice, publicarea lucrărilor științifice, implicarea în viața asociativă și acțiuni civice.

(4) Meritul cadrelor didactice și al formatorilor poate fi stabilit prin raportare la calitatea activității educaționale și de cercetare științifică, evaluarea făcută de către masteranzi, doctoranzi și participanți la cursurile de dezvoltare profesională, colegi și conducere, implicare în dezvoltarea programului de studii și a domeniului de specialitate în care lucrează.

(5) Meritul membrilor structurilor de conducere derivă din managementul eficient al resurselor, crearea și menținerea standardelor profesionale și morale înalte, aplicarea cu rigurozitate a reglementărilor legale și morale, evaluarea din partea reprezentanților studenților, a subordonaților și a autorităților statului.

11. Colegialitatea

(1) Colegialitatea implică respectul reciproc, colaborarea și parteneriatul intelectual între membrii comunității AAP. În situațiile întemeiate în mod obiectiv, excepționale, se acordă sprijin colegilor în activitatea didactică și administrativă.

(2) Realizarea proiectelor, ce implică participarea mai multor persoane, se realizează prin cooperarea cu bună credință, în acord cu bunele moravuri.

(3) Se susține consecvent un climat socio-psihologic pozitiv, în care demnitatea umană este unicul criteriu de convingere în disputele de idei, în general, și în cele științifice, în particular.

(4) Neînțelegerile, disputele și conflictele inerente locului de muncă trebuie rezolvate exclusiv pe calea dialogului și cooperării, utilizând argumente raționale, concordante cu realitatea și orientate spre soluționarea problemelor.

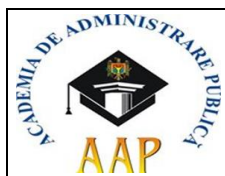
(5) Comunitatea AAP consideră indezirabile și descurajează invidia, cinismul, vanitatea, lipsa de amabilitate față de colegi. Se încurajează aprecierea, mandria și recunoștința față de cei merituoși, solidaritatea, empatia, compasiunea, sprijinul față de cei aflați în nevoie, amabilitatea, politețea, înțelegerea și altruismul față de toți membrii comunității sale.

12. Profesionalismul și onestitatea intelectuală.

(1) Profesionalismul se exprimă prin calitatea activității educaționale și de cercetare științifică. Academia susține dezvoltarea programelor de studiu, proiectele de cercetare științifică cu rezultate importante, se preocupă de menținerea unor standarde profesionale ridicate și formarea specialiștilor de înaltă calificare. La rândul său, fiecare membru al comunității academice își asumă responsabilitatea pentru calitatea procesului educațional, rezultatele cercetării științifice și dezvoltarea profesională permanentă.

(2) Cadrele didactice actualizează permanent conținutul cursurilor predate și se asigură că acesta este adecvat nivelului la care se situează disciplina în planul de învățământ. Elaborează și oferă materialele didactice necesare pentru curs. Notează și comunică rezultatele în termenul prevăzut.

(3) Pot constitui încălcări ale profesionalismului abordarea de către cadrul didactic în cadrul unui curs doar a unei părți din materie, consacrarea unei părți importante din timpul alocat cursului unor discuții fără legătură cu tematica acestuia, alegerea unor modalități de examinare în dezacord cu obiectivele cursului.

CODUL
de etică universitară al
Academiei de Administrare Publică

Cod: SMC-COD-02

Versiunea 02
din 02.03.2021

(4) Tuturor cercetătorilor implicați în activitatea de cercetare științifică li se recunoaște dreptul de proprietate intelectuală. Comunitatea AAP apără dreptul la proprietatea intelectuală, păstrează și protejează beneficiile celor care au contribuit la rezultatele cercetării științifice, expuse și recunoscute public.

(5) În activitatea de cercetare științifică este necesară respectarea regulilor de citare a surselor bibliografice, cercetătorii fiind obligați să indice sursa din care a fost preluată o idee, o expresie, sau un rezultat al unei cercetări anterioare.

(6) Constituie abateri grave în cercetarea științifică plagierea rezultatelor sau publicațiilor altor autori, confecționarea de rezultate sau înlocuirea rezultatelor cu date fictive, introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțare.

13. Dreptatea și echitatea

(1) Membrii comunității academice vor fi tratați și se vor trata reciproc corect și echitabil, ceea ce presupune distribuirea echilibrată și imparțială a atribuțiilor, eliminarea oricăror forme de discriminare sau exploatare, directă sau prin forme subtile de manifestare, atât în accesul la angajare, cât și la studii, la programele educaționale și de cercetare științifică.

(2) Comunitatea AAP pledează pentru crearea și menținerea unui spațiu academic liber de orice manifestare și forme de hărțuire, exploatare, umilire, dispreț, amenințare sau intimidare.

(3) Discriminarea membrilor comunității academice pe criterii extraprofesionale precum rasa, sexul, vârsta, etnia, religia, apartenența la grupuri minoritare, convingerile politice, starea materială, orientările și preferințele profesionale este interzisă, deoarece afectează grav drepturile privind egalitatea de șanse. Totodată, este necesar să se țină cont de faptul că poate fi provocată discriminarea inversă.

14. Transparența și confidențialitatea

(1) Comunitatea AAP respectă principiul transparenței tuturor informațiilor și deciziilor care interesează membrii comunității academice, potențialii candidați și publicul larg, asigurând o informare consistentă, corectă și imparțială. Prin aceasta se creează premisele egalității de șanse în competiție și accesul echitabil la resursele Academiei.

(2) Se interzice ascunderea, falsificarea sau denaturarea informațiilor la care au dreptul membrii comunității academice și publicul larg.

(3) Membrii comunității AAP au obligația de a nu divulga informațiile confidențiale dobândite în urma activităților profesionale, în absența autorizării necesare, cu excepția cazurilor în care ei au dreptul ori obligația de a nu le ascunde, cu condiția de a nu le utiliza în avantajul personal sau în avantajul unor terțe părți.

(4) Fiecare membru al comunității academice trebuie să respecte confidențialitatea problemelor ce țin de activitatea profesională și viața privată a membrilor comunității AAP, să nu furnizeze informații, cu excepția cazului în care este autorizat prin lege sau de către persoana vizată.

15. Loialitatea și responsabilitatea

(1) Loialitatea față de Academie se manifestă în acțiunile membrilor săi în interesul AAP, în susținerea strategiilor, politicilor și realizarea misiunii și obiectivelor organizaționale în scopul creșterii competitivității academice.

(2) Membrii comunității AAP evită să desfășoare acțiuni menite să discrediteze Academia sau să afecteze imaginea și prestigiul acesteia.

CODUL
de etică universitară al
Academiei de Administrare Publică

Cod: SMC-COD-02

Versiunea 02
din 02.03.2021

(3) În Academie se apreciază în mod deosebit atașamentul și fidelitatea celor care își construiesc cariera academică în serviciul ei. Fiecare membru al comunității AAP își asumă obligația de a nu se angaja în afara Academiei în activități, care afectează în mod semnificativ timpul consacrat obligațiilor funcționale, didactice și de cercetare ale persoanei în cauză, în desfășurarea unor activități didactice sau de cercetare care le concurează pe cele organizate în cadrul Academiei.

(4) Responsabilitatea este promovată în cadrul Academiei atât pe dimensiunea profesională, cât și pe cea etică și presupune respectarea standardelor etice și profesionale în toate împrejurările, atât în spațiul academic, cât și în spațiul public.

(5) Fiecare membru al comunității academice răspunde pentru faptele sale, conform legii, actelor normative în vigoare și dispozițiilor prezentului Cod, potrivit gradului de responsabilitate pe care îl reclamă statutul lor.

(6) Statutul de membru al comunității AAP impune fiecărui membru asumarea responsabilității pentru acțiunile și omisiunile sale.

IV. NORMELE ETICII ACADEMICE

16. Dispoziții generale

(1) În cadrul AAP următoarele fapte și acțiuni constituie încălcări grave ale normelor etice: conflictul de interese, corupția, fabricarea datelor și plagiatul, hărțuirea și comportamentul insultător.

(2) În sensul prezentului Cod, următoarele noțiuni au înțelesul care urmează să fie detaliat, înțeles care nu exclude sensul consacrat prin acte normative al aceluiași noțiuni.

17. Conflictele de interese

(1) Conflictul de interese apare atunci când interesele personale, directe sau indirecte, ale unui membru al comunității academice intră în conflict cu obligațiile care decurg din statutul său ori sunt de natură să afecteze independența și imparțialitatea necesară îndeplinirii acestor obligații.

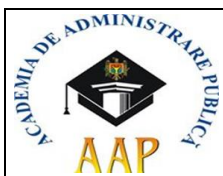
(2) Persoanele care se află în relații de rudenie până la gradul al III-lea inclusiv nu ocupă concomitent funcții, astfel încât una să se afle într-o poziție de conducere, control sau evaluare față de cealaltă și nu pot fi numite în comisii de masterat, doctorat, comisii de evaluare sau comisii de concurs ale căror decizii afectează rudele până la gradul al III-lea inclusiv.

(3) În orice situație de conflict de interese, persoana în cauză are obligația de a aduce aceasta la cunoștința conducerii Academiei și de a se abține de la implicarea în luarea oricărei decizii care ar putea genera sau ar putea sugera un conflict de interese.

18. Corupția și tentativa de corupere

(1) Corupția generează tratament inechitabil și favoritisme, subminează aplicarea principiului meritului și creează suspiciune și neîncredere în valoarea diplomelor, în competența profesională a absolvenților și a membrilor comunității academice.

(2) Sunt interzise traficul examenelor de orice fel, vânzarea, cumpărarea sau substituirea de lucrări scrise, proiecte etc., în scopul însușirii nemeritate a proprietății intelectuale. Utilizarea unei poziții administrative în scopul obținerii de foloase personale de orice natură. Solicitarea unor

CODUL
de etică universitară al
Academiei de Administrare Publică

Cod: SMC-COD-02

Versiunea 02
din 02.03.2021

servicii personale de orice tip, de la persoane care sunt sau urmează să fie în proces de evaluare, angajare sau promovare.

(3) Constituie tentativă de corupere oferirea de bani, bunuri sau servicii personale membrilor comunității AAP, atunci când acceptarea acestor cadouri sau servicii are drept scop, în mod explicit sau implicit, furnizarea serviciilor pe care persoana care oferă darul are dreptul legal să le primească, influențarea procesului de evaluare, angajare sau promovare.

19. Fabricarea datelor și plagiatul

(1) Membrii comunității AAP au obligativitatea profesională și morală de a respecta normele de scriere academică. Cadrele didactice își asumă rolul de a face explicite și de a asigura respectarea normelor etice în cercetarea științifică de către masteranzi și doctoranzi.

(2) Constituie încălcări a normelor etice și sunt sancționate citarea unor surse bibliografice inexistente, utilizarea unor date nereale într-o cercetare, modificarea intenționată a datelor unei cercetări, confecționarea de rezultate sau înlocuirea rezultatelor cu date fictive, etc.

(3) Plagiatul se definește ca preluarea integrală sau parțială a unui material realizat de un alt autor și prezentarea acestuia ca aparținând propriei persoane, atât într-o lucrare scrisă – articol, monografie, manual, teză de doctorat și masterat, etc., cât și într-o prezentare orală.

20. Hărțuirea și comportamentul insultător

(1) Hărțuirea este un comportament interzis atât de lege, cât și de normele etice, acesta afectează grav capacitatea unei persoane de a-și desfășura în mod firesc activitățile profesionale și de studiu. Acțiunile care conduc la intimidare, teamă, ostilitate sunt considerate ofensatoare pentru orice persoană.

(2) Hărțuirea constă într-un comportament repetat constituit din amenințări fizice și verbale, critici umilitoare, avansuri sexuale etc., dar poate consta și în acte singulare, atunci când acestea au o natură agresivă.

(3) Hărțuirea poate fi îndreptată împotriva unei persoane anume sau poate consta în acte care creează un mediu academic ostil, conducând la afectarea gravă a capacității membrilor unui grup de a-și desfășura activitățile academice sau de a-și exercita drepturile.

(4) Comportamentul insultător, actele de exprimare injurioasă, intimidantă sau umilitoare, îndreptate împotriva unei persoane contravin eticii academice.

V. STRUCTURA DE ASIGURARE A RESPECTĂRII PRINCIPILOR ȘI NORMELOR ETICE

21. Comisia de etică a AAP

(1) Aplicarea dispozițiilor prezentului cod este supravegheată de către Comisia de etică a AAP, care se ghidează de propriul regulament, aprobat de Senatul AAP.

(2) Comisia de etică a AAP este o structură independentă în raport cu Senatul și Rectoratul.

(3) Comisia de etică are următoarele atribuții:

- a) analizează și soluționează abaterile de la etica academică, pe baza sesizărilor sau prin autosesizare, conform Codului de etică al AAP;
- b) elaborează un raport anual referitor la situația respectării eticii academice pe care îl prezintă Rectorului și Senatului AAP;
- c) contribuie la elaborarea și modificarea Codului de etică al AAP, care se supune Senatului AAP pentru adoptare.

	CODUL de etică universitară al Academiei de Administrare Publică	Cod: SMC-COD-02
		Versiunea 02 din 02.03.2021

VI. DISPOZIȚII FINALE

22. Reguli de aprobare și promovare a Codului de etică

(1) Codul de etică și Regulamentul Comisiei de etică intră în vigoare cu data aprobării lor de către Senatul AAP și a publicării lor pe pagina web a Academiei.

(4) Informarea publicului larg asupra conținutului Codului de etică universitară revine în sarcina Comisiei de etică a AAP.